

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési ár helyben és vidéken:

Egy hónapra 35.000 korona.
 AVAV Egyes szám ára 1500 korona. AVAV

Kiadja:

Debreczen sz. kir. város és
 a füzantuli református egyházkerület
 Könyvnyomda-vállalata.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth-utca 2. szám alatt, városháza-
 épület. Telefonszám: 4.

Szives Isten-hozottal

köszönti hosszú és fárasztó utjáról hazatért püspökét Debreczen népe. Szeretettel és tisztelettel, ami méltán kijár olyan férfiúnak, aki egyetemes nagy célt a maga nemében páratlan áldozatot hozott.

Arról, hogy anyagi tekintetben milyen eredménnyel járt a püspök a második amerikai útja, ebben a percben még nincsenek pontos adataink. A püspök egészen csöndben, a legszűkebb családi körön kívül mindenki másra nézve egészen váratlanul érkezett haza s megérkezése után azonnal családi körébe vonult vissza. Az ünnepélyes fogadtatást akarta ezzel lehetetlenné tenni. Most is, éppugy, mint első útja alkalmával, az volt a vezető elve, hogy annak, aki kérni megy, bár a más számára, nem szabad a maga személyét ünnepeltetni; nem szabad, míg misszióját be nem fejezte, másról beszélni, mint arról a nagy célról, amelynek szolgálatába állt, s nem szabad engedni, hogy másra fordítsanak jó szívet adott fillért, mint arra a célra, amelyre kérni elindult. Ezt az elvét kint Amerikában az első alkalommal is következetesen megtudta valósítani. Ha csak nem vendégül látták, a legnagyobb takarékosággal élt s kint tartózkodásának költsége szinte hihetetlenül csekély összegből telt ki. Azt azonban nem akadályozhatta meg, hogy hazaérkezésekor itthoni tisztelői ünnepélyes fogadtatásban részesítsék. Nos, hát most ennek is útját szegte. Azt akarta, hogy hazaérkezése is éppen olyan egyszerű legyen, mint amerikai életmódja s ezt megérkezése idejének gondos eltitkolásával meg is valósította.

Tulzott várakozásokkal a gyűjtött dollárok mennyisége felől nem is volt szabad lenni. A gazdasági viszonyok nemcsak Magyarországon, hanem a föld minden államában rettenlően leromlottak, s természetesen a háboruban részt vett államokban, a győztesekben is, különösképpen. Amerika sem El-dorádó immár. De akármennyi is a hozott összeg, a mi nagy szegénységünkben mindenképpen óriási summa, olyan, amely nagy céloknak megvalósítását, vagy legalább közelebb hozatalát teszi lehetővé.

Mindenek felett pedig nem az összeg első rendet a fontos, hanem a nagyszerű példaadás. Ek-kora személyes áldozatot a debreceni kollégiumért még alig

hozott valaha is valaki. Hiszen igaz, a püspök, ebben a minőségben első előjárója a kollégiumnak is, de más világrészbe elmenni s ott éjt-napot eltöltő rengeteg munkával szedni össze az itthon szükséges filléreket, nem tartozik a püspök hivatali feladatai közé. Ezt a nagy munkát nem is a püspök végezte, hanem a hálás tanítvány, akit, mint maga mondta, nem hagyott nyugodni az a tudat, hogy Alma Materre szükséggel kénytelen küzdeni. A nemzeti kultúra bajnokának hősi munkája volt ez, a nemzeti kultúra egyik legrégebb és legnagyobb várának megtartása és erősítése érdekében. Krisztus igaz követő-

jének önfeláldozására is készsége, lángoló lelkű magyarnak igaz hazafisága kellett ennek a munkának a végzéséhez.

Sokan vagyunk élők, akik úgy, mint a püspök, a debreceni kollégium neveltjei vagyunk. Ha mindnyájan megmozdulnánk, és azt mondanánk, hogy — nem egy folytatában hat hónapig, mint ő most, hanem csak — hat napig állandóan a debreceni öreg kollégiumnak dolgozunk, hat napi munkánk eredményét, nem sok száz milliót, mint ő, hanem csak néhány százéret, a kollégiumnak adunk, nem kellene többé az ifjúság nevelésének szörnyű nehézségeiről panaszkodnunk.

Tovább tárgyalta a mezőgazdasági hitel ügyét a nemzetgyűlés.

Budapest, április 2. A nemzetgyűlés mai ülését 11 óra után nyitotta meg Scitovszky Béla elnök. Bejelenté, hogy Görgey István az OKH által a szőlősgazdáknak nyújtandó hitel tárgyában sürgős interpellációra kért és kapott engedélyt. Napirend előtt gróf Klebelsberg K. kultuszminiszter szólalt fel. Bejelenté, hogy ismét egy nagy nemzeti ereklve került az országba vissza és ezuttal a nemzet tulajdonába. Az Apponyi könyvtár és az Ehrenfeld kodex után három olyan esemény és nemzeti kulturális érték államunk történelmére, amely fel-emeli és nemzeti létünk súlyos küzdelmei között is vigasztal. II. Rákóczi Ferenc fejedelemnek Mányokf által festett arcképét, amely a szász királyi család tulajdona volt, megszerezte és szépművészeti múzeumnak ajándékozta. Jánosalmi Nemes Marcell királyi tanácsos, hírneves műértő és gyűjtő nemzeti múzeumunk egyike és a nagy érték adományozója.

Ezután harmadszori olvasásban is elfogadják a fővárosi törvény ki-gészítéséről szóló javaslatot, majd áttérnek a mezőgazdasági hitelről szóló törvényjavaslat tárgyalására, amelyhez Neubauer Ferenc szólalt fel:

Mindenekelőtt megállapítja, hogy a törvényjavaslat egyáltalában nem érinti lényegében a földreform végrehajtását, mert ugyanazon fórum intézkedik a törvény végrehajtásánál, mely a földreformot intézi. Csak abban a tekintetben van aggálya, hogy nagy tömegben fognak majd a kérelmek megindulni a földbirtok-rendező bírósághoz, amely megint csak a bíróság működését nehezíti meg.

Ezért kéri az igazságügyminisztert, hogy intézkedjen olyan értelemben, hogy a földművelésügyi miniszternek és a szakértőknek intézkedésére gyorsan és sürgősen jussanak olyanok is hitelhez, akik nagyobb hitelt akarnak igénybe venni. Részletesen foglalkozik a javaslatban konceptált hitelösszegek folyósításával és arra kéri a pénzügyminisztert, hogy a hitelműveletek lebonyolítását bízsa az igazságügyminiszterre.

Sürgeti a földbirtokreform pénzügyi megoldását és a járadékbirokok rendezését.

A javaslatot elfogadja. Ezután Beck Lajos szólal fel. Rámutat a mezőgazdasági hitel nagy fontosságára és hibáztatja, hogy a kormány mostanáig halasztotta ennek a kérdésnek a megoldását. Véleménye szerint a kormánynak gazdasági és beruházási programmal elejét kellett volna venni ennek az állapotnak. Foglalkozik a jegybank hitelpolitikájával és kifogásolja, hogy az ipar és kereskedelem hitel-igényeit sokkal inkább elégítik ki, mint a mezőgazdasági hiteligényeket.

Felhívja a kormányt, erősítse meg az altulista alapon szervezett hitel-szövetkezeteket. Emellett új hitelreformokat kell teremteni a mezőgazdaság számára. Meg kell alapozni az agrár folyószámla hitelt és az ingó jelzáloghitelt. A javaslatot nem fogadja el.

Pallavicini György örgróf örömmel üdvözlö a javaslatot s azt elfogadja, bár a jelzáloghitel biztosításáról szóló rendelkezést nem tartja helyesnek. A részletes tárgyalás során az első szakasz törlesztését fogja indítványozni, mert ennek a szakasznak a rendelkezéseiben a magángazdaságba való beleavatkozást lát.

Kiss Menyhért a következő szónok. Azt állítja, hogy a javaslat elfogadása esetén a földreform végrehajtása meg fog akadni. Határozati javaslatot nyújt be, hogy a törvényjavaslatot vegyék le a napirendről és a kormány terjesszen egy oly törvényjavaslatot a nemzetgyűlés elé, amely a földbirtokreform gyors végrehajtását lehetővé teszi.

Az elnök ezután félbeszakítja a vitát és napirendi javaslatot tesz. A következő ülés holnap lesz a mai napirenddel.

Ezután Görgey István terjeszti elő sürgős interpellációját. Kérdezi, hajlandó-e a földművelésügyi miniszter az OMGE-nél odahatni, hogy a változott pénzügyi helyzetre való tekintettel a szőlősgazdáknak kilátásba helyezt szőlőmunkálási hitelt alacsonyabb kamattal mellett folyósítsa?

Bud János pénzügyminiszter azonnal válaszol az interpellációra:

A mai beszédekből — mondotta — kicsendült az az észrevétel, mintha a kormány a mezőgazdasági hitellel kapcsolatban nem törődne a kis existenciákkal. Tiltakozik ez ellen a beállítás ellen, mert amióta ezen a helyen van, bebizonyította, hogy ennek az ellenkezője az igaz. Most is megnyugt mindenkét, hogy gondja van a kisgazdatársadalomra. Ezek az intenciók vezették akkor is, amikor az OKH. bevizonyítást rendezni akarta. Ugy látja, hogy itt bizonyos adminisztrációs hibák vannak, de reméli, hogy az OKH-nak mostani elnöke, aki szociális érzéssel van ellátva, ezeket a kérdéseket meg fogja oldani. A maga részéről a legmesszebbmenő befolyását fogja érvényesíteni a tekintetben, mert itt rendet kell teremteni, mert ma a gazdasági élet nem bírja el ezt a túlzott kamatterhet. (Taps és éljenzés.)

Az interpelláló képviselő és a Ház a választ tudomásul veszi s ezzel az ülés fél 3 órakor véget ért.

Rakovszky Iván belügyminiszter a nők választójogáról.

Budapest, április 2. A választójogi bizottság ma délelőtt Kállay Tibor elnöklésével folytatta ülését, amelyen Rakovszky belügyminiszter a nők választójogáról nagy beszédet mondott. Beszél a női szavazójogról mint új fogalomról a corpus jurisban, amellyel csak óvatosan szabad élni.

Majd többek felszólalása után az elnök bejelentette, hogy a következő ülés holnap, pénteken délelőtt tizenegy órakor lesz.

Padrah Sándor kir. közigyőző halála.

Vármegyeszerte nagy részvétel keltett Padrah Sándor hajdusoboszlói kir. közigyőző, választott megyebizottsági tag halála. Az elhunyt 72 éves volt és emberöltőnyi idő óta kir. közigyőző, oszlopos tagja volt a régi szabadelvű pártnak és szerepvivő ember Hajdusoboszló város és Hajdúvármegye életében. Már a múlt hónapban ágyban fekvő beteg volt. A vármegyházára kiltűék a gyászlobogót. Temetésén pedig küldöttségileg fog részt venni Hajdúvármegye tisztikara.

Móricz Zsigmond felesége meghalt.

Budapest, április 2. Móricz Zsigmond író ma súlyos csapás érte. Felesége holicai Holics Eugénia ma délután háromnegyed 4 órakor 40 éves korában tüdőgyulladás következtében meghalt. A gyászír általános részvételt keltett országszerte.

Kérje mindenütt az Egyetértést

SZÍNHÁZ

MCSOR:

Április 3. A waterlooi csata, komédia. D) bérlet.
 Április 4. A kis cukros, vígjáték. Új betanulással. D) bérlet.
 Április 5. A bucsukeringő, operette. Olcsó helyárak. Este fél 8 óra-
 kor: Az aranyember, színmű. Bérletszűnet.
 Április 6. Süt a nap, Eletkép. Kiss Ferenc, a Nemzeti Színház művésze-
 nének vendégjátéka. Bérletszűnet.
 Április 7. Marica grófnő, operette. Kiss Ferenc, a Nemzeti Színház művésze-
 nének vendégjátéka. Bérletszűnet.
 Április 8. Krizantém, operette. Preinlere. Bérletszűnet.

Utóljára kerül ma színpad az óriási sikerű, hallatlanul mulatságos „A waterlooi csata”. Az igazságosság anyai újdonságot szerzett meg és vendégszereplést kötött le a hátralevő szezonra, hogy a legnagyobb sikerű darabokat is le kell vennie a műsorról, hogy programját megvalósíthassa.

„A kis cukros” nagyszerű francia bohózatot vígjátékban lép Kardoss Géza szombaton ismét a közönség elé.

Olcsó helyárakkal vasárnap délután a mulatságos, gyönyörű zenéjű „Bucsukeringő” operette.

A Jókai centenáriumból eleveníti fel a színház vasárnap este, a halhatatlan író legjobb művét „Az aranyember”-t.

Kiss Ferenc, a Nemzeti színház művésze, aki ugy egyéniségevel, mint beszédével a legnagyobb tipust képviseli, hétfői „Süt a nap” és keddi „Marica grófnő”-beli vendégszereplését nagy érdeklődéssel várja a debreceni közönség.

Kiss Ferenc, a Nemzeti színház művészeinek hétfői és keddi vendégjátékára jegyek már válthatók.

Apolló: Csak egy napig: A fehér asszony, gyönyörű uti kaland 9 felvonásban. Griffith rendezésében, elsőrangú művészek közreműködésével.

Vígsház: Mae Murray parádés szerepe: A pávalherceg-nő. Izgalmas és rendkívül érdekes film, ragyogó kiállítással.

Uránia: Szombaton: Halálkapitány. Ma: Az oceán, 6 felvonásban.

Apolló: Szombaton: A nagy fehér ut, nagy amerikai revü 10 felvonásban.

Sodorjon
JANINA
 papírt.

Gazdák tanulmányútja
 Olaszországban.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara kiváltként föl hívja a kerületbeli gazdaközönség figyelmét, hogy a Falu Országos Földmívelési Szövetség május hónap gazdasági tanulmányútját rendez Olaszországba. A tanulmányutazás 18 napig tart. Az olasz kormány és az olasz gazdasági egyesületek is elősegítik a tanulmányutat. A tanulmányút programja a következő: Május 2. In-

trieszten át Velencébe. Május 3. Dél után 3 órakor érkezés Velencébe, közös ebéd, a város megtekintése, kirándulások. Május 4. Indulás Velencéből; Padovába reggel. Padova megtekintése. Délután indulás Bologna. Május 5. A város, gyártelepek, gazdaságok megtekintése. Május 6. Firenze város megtekintése. Május 7. Kirándulás Fiesolába, Firenze környéki gazdaságokba. Május 8-9-10. Róma megtekintése, ünnepélyes fogadtatás a Pápa ösztöndíjánál és Mussolini miniszterelnökénél és a földmívelésügyi miniszternél. Kirándulás a trappisták mezőgazdaságába, Trefontana, Vatikán, kirándulás Campagnára. Tisztelet a földmívelésügyi miniszternél, mezőgazdasági intézmények megtekintése. Május 11. Nápoly, kirándulás a börtön vidékekre és Pompei, Herculanium, Vezuvra. Május 12. Nápoly megtekintése, látogatás a mezőgazdasági főiskolán. Partici, kirándulás Capri hajón. Május 13. Innen Genovába, Campo Santo, a város és az olajgyárak megtekintése, Kossuth Lajos lakóházán levő emléktábla megkoszorúzása. Május 15. Milánó, a város nevezetességeinek megtekintése. Május 16. Kirándulás Monsába, Bergamóba, gyárak megtekintése.

Világhírű artisták a Csokonai-színházban.

Szenzációs mutatványaikkal ámulatba ejtik a közönséget.

A Csokonai-színház igazgatósága tegnap azzal a kérelemmel fordult a városi tanácshoz, hogy engedje meg a színházban a rendszer előadás előtt délután és este, hogy a rövidesen Debrecenbe érkező világhírű artistatársaság mutatványokat tarthasson. A városi tanács tegnap tartott ülésén foglalkozott Kardoss G. színiigazgató kérelmével és tekintettel a Csokonai-színház válságos helyzetére, helyt adott a kérelemnek.

Kardoss Géza értesülésünk szerint az artista társaságot néhány napra lekötötte és mint egy román nyelvű plakát mondja: Bűvész-

Május 17-18. Pó vidéki mezőgazdaságok tanulmányozása. Május 20. Erkezés Budapestre.

Az egész utazás, összes vasúti jegy, szálloda költségek, étkezések, borraivalók, kirándulások stb. beleszámításával Budapesttől — Budapestig vissza: összesen 5 millió korona, tehát oly rendkívül olcsó, hogy ezen csekély összegért csak oly módon lehetőséget tizenhét napos, nagyarányú tanulmányutat megtenni, hogy a Falu Szövetségének sikerült jelentős kedvezményeket ez utra ki-
 eszközölnie. — Ajánlatos, aki részt akar venni: azonnal jelentkeznie, mert előreláthatóan sokan jelentkeznek, célszerű lesz helyet biztosítani. A jelentkezés a Falu Országos Földmívelési Szövetséghez: Budapest, VIII. Vas-utca 19. közzendő, a részvételi díjből kettő millió korona bevételeivel, a többi pedig április hó 16-ig küldendő be ugyanoda. Az utazás kényelmét biztosítja, hogy Budapesttől egészen Nápolyig külön Pullmann-kocsit lesz rendelkezésükre adva. Kivétel alkalom ez, gazdák számára kiválóan kínálkozó, olcsó lehetőség gazdasági tanulmányutra, így a Kamara kiváltként ajánlja a gazdák figyelmébe.

artisták, tényleg világhírűek, kitűnő, teljesen meglepő, merész, újfajta mutatványaikkal mindenütt bámulatba ejtették a közönséget. Bejárták egész Európát, legutóbb Kolozsváron arattak szenzációs sikereket, ugyanígy, hogy az ottani mutatványaikkal naponta 50 millió magyar koronának megfelelő összeget eredményezett tiszta jövedelemként.

Az előadásból befolyt jövedelem negyven százalékban a színházra illeti. Az artistatársaság néhány napi Debrecenben való tartózkodás után Győrbe fog menni.

Az öngyilkos Pötör Gyula agnoszkálására Vogl kapitány és Angyal detektívfelügyelő Kassára utaztak.

Budapest, április 2. Tegnap este fél hétkor egy Pongrácz nevű rendőrfogalmazó Kassáról telefonon felhívta a főkapitányság központi ügyeletét és azt a szenzációs hírt jelentette, hogy Pötör Gyulát március hó 31-én Sternberg faluban (Morvaország) csendőrök kinyomozták, de abban a pillanatban, mikor a csendőröket meglátta, revolvert rántott és halántékán lökte magát.

A kassai rendőrség távirata folytán a Leirer-ügyben a nyomozást vezető Vogel József dr. rendőrkapitány Angyal detektívfelügyelővel Kassára utaztak Pötör Gyula agnoszkálására.

Örök titok.

Sajnálatos érdekessége ennek az ügynek, hogy amikor a budapesti rendőrség közözlését elküldte, föl hívta a külföldi rendőrhatalóságok figyelmét arra, hogy óvatosan foglalkozzák le a nyomozást, mert a gyilkosság miatt megszökött Pötör Gy. a budapesti rendőrség megállapítása szerint revolvert hord magánál. Ez a szigorú figyelmeztetés, úgy látszik elkerülte az olmtúzi rendőrség figyelmét. Ez annál sajnálatosabb körülmény, mert

a gyilkosság tulajdonképeni titka talán így örök titok marad.

A fecske-utcai gyilkosságot is Pötör Gyula követte el.

Emlékeztet, hogy 1924 március hó 28-án

Leirer Amáliához hasonló körülmények között gyilkolták meg özvegy Taussig Vilmosné.

Fecske-utcai lakásán. Több körülmény arra vall, hogy ennek a gyilkosságnak a tettesét is Pötör személyében kell keresni. Munkatársuk felkereste a meggyilkolt asszony fiait a Rombach-utcaban lévő cérná- és textilkereskedésükben. Munkatársunk kérdésére Taussig Béla a következőket mondotta:

— A legutóbbi időben bennem is felmerült az a gondolat, hogy szerencsétlen édesanyámat ugyanaz a Pötör tette el láb alól, aki Leirer Amáliát is megölte.

Az újságokból értesültem ugyanis,

RÓTH IMRE divatruháza

(CSAPÓ-U. 37. BURGONDIA SAROK)

ismét megkezdte

férfi- és női szövet, fehérnemű, vászon, sephir, kanavász, liberty, karton, női- férfi- és gyermekharisnya és röviddarúk

mélyen leszállított árban való árusítását.

hogy Pötör Gyula egy lovag Hudacsek nevű ember barátja volt. Lovag Hudacsekét én igen jól ismertem. Abban az időben, mielőtt szerencsétlen édesanyámat meggyilkolták,

Hudacsek több ízben járt üzletünkben.

Miniszteri titkárnak adta ki magát és sorra járta a főváros textil-nyakkereskedőit, akiknek előkelő összeköttetéscélű dícsereket. Több nyakkereskedő ezért rá is bízta a hatóságoknál levő ügyeit elintézését, a kereskedők ezután kisebb-nagyobb összegekkel károsodtak meg Hudacsek révén. Nagyon lehetséges, hogy Hudacsek az én üzletemben egyben

terepszemlélt tartott rablógyilkos barátja, Pötör Gyula részére.

Nem tartom kizártnak, hogy szerencsétlen édesanyám lakását is ő kémlelte ki. Pötör Gyulára nem emlékszem. Legalább is az arcképek után nem ismertem fel.

— Gyanúsította ön Hudacsekét, hogy benne van a gyilkosságban? — Nem, felelte Taussig Béla munkatársunknak, nem gondoltam erre, annak idején semmi gyanuok nem merült fel ellene, én csak a rajtam elkövetett szélhámoságai miatt csatlakoztam a többi feljelentőhöz. Hudacsek azonban megszökött Olmtúzból és ott le is tartóztatták.

Debreceni országos juhtenyésztési kiállítás, tenyész- és haszonjuh állatvásár.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara által Debrecenben május hó 10-16. napokon rendezendő országos juhtenyésztési kiállítás és ezzel kapcsolatban május hó 10-12. napokon tartandó, díjazással egybekötött tenyész és haszonjuh állatvásárra a bejelentések még április hó 15-éig eszkelhetőek. Április hó 15. után beérkező jelentkezéseket a rendezőség sem a kiállításra, sem a vásárra nem fogadhat el és így felhívjuk a gazda, gyár, ipar és kereskedelmi érdekeltségeket, akik ezen kiállításra, illetve vásárra részt akarnak venni, hogy jelentkezéseiket a leg-sürgősebben küldjék be a Kamara hivatalához (Debrecen, Hunyadi-utca 10.) annál inkább, mert a nagytömegű bejelentések folytán hely már csak korlátozott mértékben áll rendelkezésre.

A kiállításra bejelenthető a juhtenyésztésnél használatos eszközök, felszerelések, épület és berendezésmo-
 dellek, anyagok, tárgyak a pásztorbottól a legmodernebb nyíró berendezésekig. A gyapjú gyári és háziipari feldolgozásához használt gépek, eszközök, anyagok, a feldolgozás különböző fázisaiban levő gyapjú termékek és készárúk, melyek árusíthatók is.

A juhtej feldolgozásánál használatos gépek, eszközök, szerek, anyagok, felszerelések, a juhtejből előállított összes termékek, sajt, gomolya, turó, stb.

A prém és bőr feldolgozás juhászattal összefüggő részei, a juh és bárány szőrme, ezekből készült bundák, subák, sapkák, keztük stb., a juhbőrből előállított mindenféle készítmények, valamint a juhbél felhasználása révén előállított áruk.

A kiállítás állategészségügyi csoportjában a juhbetegségek kezelésénél használatos eszközök, felszerelések, gyógyszerek, szérumok stb.

Általában bejelenthető és kiállítható minden, ami a juhászattal, juhaszati termékekkel és azok továbbfeldolgozásával összefügg.

A kapcsolatos tenyész és haszonjuh kiállítás, illetve vásárra felhozható bármely fajta tartozó tenyész juh és hizott ür, melyeken kívül juhaszkutyák számára van külön csoport szervezve.

A kiállítás és vásár iránt az egész országból igen nagy érdeklődés nyilvánul meg. Ugy a szállítmányok, mint a látogató közönség részére vasúti kedvezményeket eszközölt ki a Kamara.

A nyiregyházi huszárasztás tárgyalása a debreceni honvédtörvényszéken.

Madár Antal őrzetöt kötél általi halálra, Cs. Szabó Sándor és Szabó István huszárokat két évi börtönre ítélték.

Tegnap reggel 9 órakor kezdték meg a debreceni honvédtörvényszéken annak a nagy feltűnést keltő bűnügynek a tárgyalását, amely március 4-én játszódott le a nyiregyházi lovassági laktanyában.

Az Egyetértés olvasói részletesen ismerik a bűnpör előzményeit, mert a diszkrétan kezelt katonai titok kipattanása után lapunk volt a legelső, amely részletes és hiteles tudósításban közölte a nyiregyházi lovassági laktanya padlásán lejátszódó borzalmas eseményt és

a mi hasábjainkon keresztül nyugtatta meg a magyar közvéleményt a katonai ügyészség vezetője.

arról, hogy az illetéktelen sugdoszásnak alapja nincsen, amennyiben az illetékes tényezők hivatásuk magaslatán állva, a törvény paragrafusai szerint járnak el ebben a különös ügyben.

Elsőnek adtuk hírt a magyar napilapok közül a nyomozás részleteiről, jelezve azt is, hogy a hivatalos apparátus a statáriális eljárást megszűnyítő gyorsasággal

juttatta el az ügyet az április másodikára kitűzött főtárgyaláshoz.

Természetesen óriási érdeklődés előzte meg a nyiregyházi katonasztás pörének a tárgyalását. Nemcsak a Tiszántul, hanem az egész ország függesztette tekintetét a Nyugati-utcai katonai törvényszék tárgyaló termébe, mert a debreceni bírák ítéletétől várt példás felet azokra a vádakra, amelyek a forradalmakat átélő Magyarország jogrendjének bizonytalanságát váltig hangoztatták.

A bíróság vétele azonban biztosíték ország-világ előtt, hogy a gyilkosságok virágkora elmúlt, az állam minden támadás elől — bárholnan is jöjjön az — meg tudja védeni a polgárainak az életét.

A haditörvényszék tárgyaló terme régen látott annyi érdeklődőt, mint tegnap. Civilek és katonák egyformán szép számmal hallgatták végig a nagy per, reggeltől este 8 óráig tartó tárgyalását. Ott volt meg a jogászvilág képviselői és a budapesti és debreceni újságírók.

Megkezdik a tárgyalást.

Deggel 9 óra után néhány perccel vonul be a bíróság. Elöl dr. Mánya Márton hadbíró őrnagy, tárgyalásvezető, utána Török Albert őrnagy, a tárgyalás elnöke és Sztojanov Milán, Erlich Géza századosok és Füzessy Péter főhadnagy, szavazóbírák.

Az ügyési széklet dr. Brechtel Frigyes ezredes, a katonai ügyészség vezetője foglalja el, míg a védelmet dr. Schwarz Artur és dr. Halász Miklós ügyvédek látják el.

A hadbírósg bevonulása után az elnök parancsára

bevezetik a vádlottakat

Két szuronyos baka kíséretében előáll: Madár Antal őrzetöt és a két közhuszár. Szürke huszároldozatban van mind a három és tűzpiros arccal, látható izgalommal vágják vigyázba magukat a bírói emelvény előtt. Talán még Madár a legnyugodtabb, alig várja, hogy leülhessen, máris kíváncsian pislog hátra a közönség felé. Fiatalsága dacára is kemények a vonásai, élénk szemei, összeszorított ajkai határozottságot, kegyetlenséget árulnak el, míg kissé összenyomott, szögletes feje korlátoltságra enged következtetni. A másik két huszár kiállt arcsontjait, értelmetlenül bámul a levegőbe.

A tárgyalásvezető először röviden ismerteti a vádatot

A m. kir. 4. honvédluszárezred-

beli katonákat, Madár Antal őrzetöt mint elsőrendű, Cs. Szabó Sándort, mint másodikrendű és Szabó Istvánt, mint harmadrendű vádlottat azzal vádolja a katonai ügyészség, hogy Nyiregyházi 1925 március 4-én Madár rábeszélésére és parancsára, közösen a fegyvertisztító szobában felakasztották Nahaj József közhuszárt.

Az áldozat a vádlottaknak és tanuknak az előadása szerint több ízben megszökött a laktanyából. Thyll százados, századparancsnok a legutolsó szökésnél elrendelte, hogy hajtsák végre a két Szabón a kikötést, amelyet azzal a feltétellel függesztett fel, ha több senki nem távozik engedély nélkül a századtól.

Ilyen előzmények után találta meg Madár őrzetöt a szökésben lévő Nahajt a nyiregyházi állomáson, ott nyomban letartotta és bekísértette a laktanyába. A felülöszögre vont Nahaj megbánás helyett kijelentette, hogy újra meg fog szökni, mert nem bolond bent maradni katonáéknál.

Ezután Mánya tárgyalásvezető szünetet rendelt el és a hallgatóságot kiküldve, megkérdi a vádlottakat, nincse-e kifogásuk a törvényszék ellen. Majd felszólítja a jelenlevő orvosszakértőket, hogy figyeljék a vádlottak viselkedését a tárgyalás folyamán a beszámíthatóság szempontjából.

Madár előadja a gyilkosság történetét.

Ezután kerül a sor a kihallgatásokra. A két huszár kivezetése után először Madárt kérdezi a tárgyalásvezető. Mondja el a gyilkosság történetét.

— 1925 március 4-én, mint napos tizedes, — kezdi vallomását — szolgálatban voltam a vasúti állomáson. A peronon megláttam Nahaj József huszárt. Megkérdeztem, hova megy? Azt válaszolta, hogy megyek haza.

— Ne menj haza, gyere vissza a laktanyába, — szóltam rá, mire Nahaj elliramodott. En utána-

szaladtam megfogtam és köpönyegénél fogva bekísérttem a laktanyába. Nahaj az előző napon szökött el a századtól.

A tárgyalásvezető: Amikor elfogta, letartóztatásba helyezte?

Madár őrzetöt: Igen.

Madár ezután elmondja, hogy Nahaj nem akart menni, egyre azt hajtogatta, hogy megszököik, ő azonban tartotta a köpönyegét. A legénységi szoba zárva volt, tehát az irodába csukta be. Mondtam neki, miért ment el, mikor itt is jóllakhatott, zsoldot kapott,

nem bántotta senki, minek megy akkor máshova aludni? Azt felelte, hogy nem bolond, hogy mindig dolgozzék, mikor nem köteles. Most senki sem köteles a hazát szolgálni, ma nem muszáj katonának lenni, csak az katoná, aki bolond. Ilyeneket mondott Nahaj.

— Ez nagyon bántott és szinte elvesztettem az eszemet. Felkerestem a két Szabót, akik két óráig ki voltak költve Nahaj szökése miatt, pedig azok megfogadták, hogy hűséges katonák lesznek és azt kérdeztem a két huszártól, hogy mit csinálnának ezzel a Nahajjal, ezzel a hazaáruló senkivel, kommunisztával, aki miatt ki voltak költve? A két huszár azt mondotta, hogy nem tudják, mit csinálnának vele, ha kezükbe kerülne.

— En megmondom, — választam nekik, folytatta vallomását —

én felakasztatom őt.

Erre átadtam a fegyvertisztító szobát Cs. Szabó Sándornak és hurokra kötöttem. A két huszár vonakodott teljesíteni felszólításomat és csak akkor voltak hajlandók elegend tenni parancsomnak, amikor

azt mondtam nekik, hogy ha nem akasszák fel, akkor végzek velük.

— Felszólításomra a két huszár elindult a szénapadlásra. Mondtam nekik, hogy én majd később utánuk megyek Nahajjal. Így is történt, felmentem Nahajjal a szénapadlásra.

A két huszár megragadta Nahajt, Cs. Szabó Sándor hátrafogta a két karját. Szabó István pedig a nyakára akasztotta a hurokot és így felakasztották a gerendára.

— Később gyufát gyújtottam és láttam, hogy Nahaj már halott. Mielőtt meghalt, hármat hörgött. Másnap azt mondtam, hogy Nahaj öngyilkos lett. Nem azért, mintha le akartam volna tagadni a dolgot, csak azt akartam elérni, hogy ne tudjon róla mindenki. A laktanyai ügyeleti tisztnek is azt jelentettem, hogy

Cs. Szabó Sándor kihallgatása.

Cs. Szabó Sándor vádlott a tárgyalásvezető kérdésére elmondja, hogy az őrzetöt felköltötte őket: „Itt van a kommunista Nahaj ki miatt titeket is kikötöltek, akasztatok fel. Ha meg nem teszitek, akkor majd veletek végzek”.

— Madár elővette a madzagot, odaadta Cs. Szabó Sándornak, hogy erre akasszák fel a szénapadlásra Nahajt.

— Mi az őrzetöt utasítására előmentünk a padlásra, ő utánunk jött Nahajjal. „No most már csináljátok!” — mondotta. Erre én hátrafogtam Nahaj kezét. Szabó István a kezére akarta kötni a madzagot, az őrzetöt azonban rászólt, hogy

ne a kezére, hanem a nyakára.

Nahajt a gerendára állítottuk. — Amikor a hurok volt már a hurok, az őrzetöt meglökte és lóbálni kezdte, miközben így szólt:

„Hadd döggöljön meg”

— Amikor az őrzetöt gyufát

Nahaj felakasztotta magát.

— A két huszár jelentette a százados urnak, hogy ők akasztották fel Nahajt, az én parancsomra.

A vádlott: Este 9 óra harminc perckor.

A vádlott az újabb kérdésekre a tárgyalásvezető kérdéseire elmondja vádlott, hogy három éve szolgál, hazafiasan érző szívű ember. Nagyon elkeserítette őt Nahaj viselkedése. Nahaj hazafiatlan volt, izgatott a kaszárnyában, hogy minek szolgálnak, szökjenek meg.

A tárgyalásvezető a vádlott elé tárja a vizsgálat során tett vallomását, amely szerint a másik két vádlott huszár vonakodott az akasztást végrehajtani és csak az ő rábeszélésére vállalkoztak az akasztásra.

A vádlott erre elmondja, hogy az irodában Szabó István vette elő a fegyvertisztító zsinórt, amelyre már előzőleg hurokot kötöttek.

A tárgyalásvezető: Maga nem segített nekik?

A vádlott: Nem, csak gyufát gyújtottam és megnéztem, hogy meghalt-e.

A tárgyalásvezető: Mikor történt ez?

bevallja, hogy amikor az alsó gerendán állt Nahaj huszár, ő lelökte és azt az utasítást adta a két huszárnak, hogy huzzák feljebb, a felső gerendára.

A tárgyalásvezető: Szóval meglöbálták a felakasztott Nahajt?

A vádlott: Igen, de én már csak akkor lóbáltam, amikor meg volt halva.

A tárgyalásvezető: Honnan tudja, hogy már halott volt?

A vádlott: Gyufát gyújtottam és láttam, hogy már megfeketedett.

A védő: Nem az volt a maga célja csak, hogy megijessze Nahajt és amikor ezt elérte, leakasztja a gerendáról?

A vádlott: Nem, nem ez volt a célom.

Azt akartam, hogy addig lógjon, amíg meg nem hal.

A védő kérdésére ezután a vádlott kijelenti, hogy szivbajos és hogy az édesanyja is szivbajos volt.

Az elnök: Nahaj nem ellenkezett?

— Nem.

Az elnök: Nyugodtan, csendesen várt és türe, hogy felakasszák?

A vádlott: Amikor a nyakára akasztották a hurokot, rug-kapálózott, ellenkezett, de legyűrtek.

gyújtott és látta, hogy Nahaj meghalt, azt mondotta, hogy elpusztult ez a kommunista, ne szóljatok senkinek, a felelősséget én vállalom, reggel majd elintézem a dolgot. Ezután lefeküdtünk aludni. Reggel, amikor felfedezték a dolgot, én bevallottam a századparancsnok urnak, hogy mi történt.

Tárgyalásvezető: Hatással volt a kaszárnyában egyesekre Nahaj fegyelmzetlen viselkedése?

Vádlott: Igen!

— En is megszökötem a biztatására.

Tárgyalásvezető: Fenyegette magukat az őrzetöt, ha nem akasztják fel Nahajt?

Vádlott: Azt mondta, hogy ha nem teljesítjük parancsát, akkor lesz bennünket.

Tárgyalásvezető: Ezt maguk komolyan vették?

Vádlott: Igen!

Ezután elmondja a vádlott, hogy az őrzetöt erőszakos ter-

mészetti ember volt, többeket megpofozott, ha elszunnyadtak.

Cs. Szabót szembesítik Madárral.

A vádlott vallomása az őrzető ezt az észrevételt teszi: — Szó sem volt arról, hogy Nahaj kezét akarták megkötni. A vádlottakat szembesítik, mire Cs. Szabó Sándor szemébe mondja az őrzetőnek, hogy

ők nem tudják, hogy nem kell az ilyen parancsot teljesíteni.

igenis először Nahaj kezét akarták megkötni, de az őrzető rájuk kiabált, ne a kezére, hanem a nyakára, ne a bluzra, hanem a pucér nyakra költözték a hurkot.

A másik Szabó vallomása.

A harmadik vádlottat, Szabó Istvánt hallgatta ki ezután a katonai törvényszék.

Szabó István elmondja, hogy miképpen történt az eset. Az őrzető rájuk parancsolt, akasszák fel Nahajt, különben velük végez.

— Nem gondoltuk komolyan, hogy fel kell akasztani a huszárt és amikor a padláson voltunk, a kezére akartuk kötni a zsinórt.

Az őrzető ur káromkodott, hogy ne a kezére, hanem a nyakára kössük.

— Az őrzető volt az első, aki először lökte meg a gerendára felakasztott Nahajt. Ő is két óra hosszat volt kikötve délután a kaszárnyában, nagyon rosszul volt utána. Olyan erősen volt kikötve, hogy még két hét múlva is zsibadt volt a keze. Az őrzető fenyegette őket, hogy ha nem vegeznek Nahajjal, akkor őket szurja le.

A tárgyalásvezető kérdésére Szabó kijelenti, hogy Madár lökte meg először a gerendán az áldozatot és ekkor nyekkent egyet.

Tanuk kihallgatása.

öt pernyi szünet után a bíróság megkezdi a tanuk kihallgatását.

Először Tyll József századparancsnok elmondja, hogy Besztercey tiszthelyettes jelentette neki, hogy Madár őrzető felakasztotta Nahajt.

Cáfolja a vádlottaknak azt az állítását, hogy ő a két huszár büntetését azzal a feltétellel függesztette fel, míg valaki nem szöki meg a száradtót.

Nahaj rossz, fegyelmezetlen embernek ismerte. Egyszer azt jelentette neki, hogy Nahaj nem is vallja magát magyarnak, hanem Csehszlovákiába akar menni.

Madárt túlzottan radikális, hazafias felfogású embernek ismerte. A századost megeskették vallomására. Brinzev György huszárhadnagy tanu eladja, hogy ő iskoláztatta ugyan a legénységet, de

arra nem oktatta, hogy milyen parancsokat nem kell teljesíteni. Véleménye szerint ugyanis Cs. Szabó Sándor és Szabó István fiatal rekruták és nincsenek az ítélőképesség azon fokán, hogy megítéljék, hogy milyen parancsot lehet megtagadni. Szerinte a parancs megtagadásáról csak olyan katonák előtt lehet beszélni, akik már legalább egy éve szolgálnak.

Az akasztásról csak másnap értesült.

A tanut megeskették vallomására. Kévetkezik Besztercey tiszthelyettes. Elmondja, hogy március 5-én ő volt a napos. Madár azt jelentette neki reggel, hogy Nahaj a padláson felakasztotta magát.

En nem hittem ezt és faggattam Madárt, mire bevallotta, hogy ő akasztotta fel a huszárt. Azonnal jelentette is a századparancsnoknak. A tárgyalásvezető kérdésére kijelenti, hogy az iskolában arra is tanította a katonákat, hogy milyen parancsokat nem kell teljesíteni. A tanut megeskették.

Záhn Miklós tizedes azt vallja, hogy kioktatták a legénységet a parancsok teljesítésére vonatkozólag. Elénk derültéget kelt a tanunak az a kijelentése, hogy a hadnagy ur is iskolázta erről a legénységet, holott a hadnagy kijelentette, hogy erről tudatosai nem beszélt.

Déli 2 óra lévén, a bíróság most felfüggesztette a tárgyalást és folytatását délután fél négy órára tűzte ki.

Délután.

Elsőnek Gégény Gábor tizedes vall. Reggel értesült Nahaj sorsáról, az

adatai szerint a

halál közvetlen oka fulladás volt. A sodrott kötél erősen bevágódott a nyak bőrébe a gégen felül és eltörve a nyakcsontot, elzárta a légző utakat.

Felolvassa Nahaj okmányait, melyek szerint 1900-ban született, 4 elemít végzett, a katonasághoz 1923. évi október hó 25-én vonult be. Erkölcsei szempontból — a katonai minőség szerint — kifogásolható, jellemtelen, hazafiatlan felbujtó.

A tárgyalásvezető felszólítására ezután az

orvosszakértők teljesítik elő véleményüket.

Dr. Herz Lipót czedes-orvos kifejti, hogy a beszámíthatóság-hoz szó nem férhet, mert bár kissé durva, vagy műveletlenek a vádlottak, ítélőképességük azért ilyen szempontból sértetlen.

A tárgyalásvezető és a védők kérdésére válaszolva még elmondja, hogy a halál akkor állhatott be, mikor Nahajt lelőkték az alaperendárról. Az episztrofeusz kiugrott az izvápából és a nyult-agyba furódott.

Dr. Ludány László alezredes-orvos nagyjában hasonló véleményét mond a vádlottak beszámíthatóságáról és a halál okáról. Szerinte a boncolásnál valószínűleg nem nézték meg eléggé, hogy a gerincoszlop ép-e.

Tagadásba vonja, hogy fizikai kényszer lett volna jelen a gyilkosság elkövetésének pillanatában.

Ezzel

a tárgyalásvezető a bizonyítási eljárás indítvány hijján befejezettnek nyilvánította és a perbeszédre került a sor.

Dr. Brechtel Frigyes eredes vádbeszéde.

Tekintetes Honvéd Törvényszék! Ha a mindennapi élet eseményeit tekintjük, a közelmúlt tanulságaiból a következő ténytet kell megállapítanunk. A háború és a háború utáni idők kiottották a türelmet, a megbecsülést és a szeretetet az emberek lelkéből. — Egyetlen módszer a küzdelemben ma: az ellenfél elnémitása. Ezért még az életet sem becsülik. — Mindennapi tényvé vált az emberi élet kioltása, példa rá sok vérfagyasztó gyilkosság. Ebből a fertőző emelkedett ki e jelen bűnpör anyag is. Ellentétben áll az erkölccsel, a vallással, minden emberi érzéssel az elkövetett cselekedet. Az ellen kötelessége természetesen csak ennek a letörése lehet. A hatóságok a maguk részéről gyorsan, kifogástalanul és precízen járt el ebben az ügyben.

Negyvenkétfélmillió korona segélyt osztottak föl az amerikai Baltazár-alapítványból.

A Baltazár amerikai alapítvány kezelésére rendelt bizottság tegnap tartotta meg ülését az alapítvány kamatainak fölosztásának ügyében. A bizottság megállapította az e fél évre szóló ifjusági segélyek összegét.

A bizottság kimondta, hogy negyvenkétfélmillió koronát oszt ki erre a fél évre a kollégium ifjusága között. Ebből tizenhat millió koronát az egyetemi hallgatók, tizenhatmillió koronát a református főgimnázium ifjusága, tíz-

tehát gáncs őket egyik oldalról sem érheti. Tisztán jogi szempontból véve az ügyet, csak a ridég tények maradnak előttünk. A beismerés tisztázza a tényállást. Onként, nem parancsra cselekedtek. Semmi nézőpont nem érvényesülhet itt, mint a tiszta jogi szempont. A fenforgó eset iskola-példája az önbíráskodásnak. Az életbiztonság épp olyan fontos, mint a hazafias érzés. Bármily fájdalmas is, itt a törvény teljes szigorral kell alkalmazni. Nem lehet kifogás, mert a vádlottaknak már a tizparancsolatból tudniok kellett volna, hogy ne öl. Ehhez nem kell külön iskola. Kényszer sem lehetett. Miért nem kiabáltak. Kéri a bíróságot, hogy az örvégyet és a két árvót is tekintetbe véve, példás büntetést alkalmazzon és kéri a bíróságot, hogy Madár Antalt a katonai btk. 413. és 414. szakaszába ütköző bérgyilkosság és a két huszárt pedig gyilkosság címén a legszigorúbban büntesse meg.

Ezután dr. Schwarz és dr. Halász

védők mondják el vádbeszédeiket,

felsorakoztatva benne az összes enyhítő körülményeket és lelki szempontokat. Kéri a legenyhébb büntetés kiszabását.

A bíróság több, mint egy órai tanácskozás után hirdette ki az ítéletet, melyben

Madár Antal elsőrendű vádlottat

bűnösnek mondja ki, gyilkosság büntetésben és ezért a lefokozás és a hadsereg kötelekéből való kicsapás mellett

kötél általi halálra,

Cs. Szabó Sándor és Szabó István második és harmadrendű vádlottakat egyenként

két évi súlyos börtönre ítéli.

Az indokolásban kimondja a bíróság, hogy ugyan enyhítő körülménynek vette a „hazafias felbuzdulást”, a beismerést és a büntetlen előéletet, de mégis ki kellett mondani az ítéletet, mert erre más módot a katonai btk. nem ad.

Az ítélet ellen a két Szabó, illetőleg az ügyész felebbezést jelentett be. Dr. Halász a huszárok védője három napi gondolkodási időt kért, míg Schwartz dr. védené, Madár nevében semmiségi panaszt jelentett be.

A bíróság ezután kegyelmi tanácsát alakult át, melynek határozata titkos

millió koronát a tanítóképző-intézet ifjusága kap. A segélyösszegek 200,000 és 400,044 korona között váltakoznak.

A bizottság mind a három intézet ifjuságának kiosztandó segélyek megállapításánál az érdekelt igazgatók és az érdekelt intézet tanári karának javaslata szerint járt el és állapította meg a kiosztásokat.

Kérjük mindenütt az Egyetértést!

MÉLIUSZ

KÖNYVKERESKEDES

Ajánlja dusan felszerelt könyvraktárát. Az összes egyetemi tan- és segédkönyvek, ipari, technikai, mezőgazdasági szakmunkák, kötött diázmunkák, az összes szépirodalmi újdonságok, ifjusági iratok. Legújabb zeneművek és divatlapok a legnagyobb választékban állandóan raktáron. Elfizetéseket minden bel- és külföldi lapokra elfogadjuk

Bárhol hirdetett könyveket a leggyorsabban szerezzük be.

Dr. Baltazár Dezső püspök hazaérkezett.

Tegnap, csütörtökön délután fél 3 órakor érkezett Budapest felől.

Dr. Baltazár Dezső püspök tegnap, csütörtökön Debrecenbe érkezett. Kiséretében voltak Baja Mihály debreceni lelkész, ki a püspök utitársa volt Amerikában s Kolozsváry Kiss László, debreceni lelkész, a püspök veje, ki Budapesten csatlakozott hozzájuk.

A püspök útja haza.

A püspök március hó 25-én indult utitársával hazafelé Newyorkból a Berengária nevű óriás hajón, mely a Cunard Line tulajdona s kedvező időben március 31-én érkeztek Cherburgba, honnan Párisba utazván, még aznap éjjel ultra kelték az Oirent expreszen Budapest felé, hova tegnap, április 2-án reggel 7 órakor érkeztek. Itt a püspököt veje, Kolozsváry Kiss László és neje Baltazár Kató várták s kísérték a vonatához, mely rögtön indult Debrecen felé, úgyhogy délután fél 3 órára megérkezhetett Debrecenbe. A püspök érkezéséről családja csak a legkésőbbi órákban értesült s innen van, hogy semmi hivatalos fogadtatás nem volt s az érkező viszontlátásnál pusztán a püspök családtagjai jelentek meg.

A tengeren való utazás elég kellemes volt s bár két napos vihar is dühöngött, az óriás Berengária föl sem vette azt s bár némi keséllyel, de mégis folytatta útját kifizető célja felé, melyet kellő időben el is ért.

Bucsuzás az amerikaiaktól.

Baltazár Dezső püspök utolsó newyorki szerepiése március 22-ére esik, amikor a newyorki 11-ik utcai magyar református templomot szentelte föl délelőtt, ugyanaznap délután pedig a newyorki 116-ik utcai magyar zsidó egyház templomában, — mintegy kétezer főnyi hallgatóság előtt tartott angol nyelvű hatalmas beszédet, melynek hatása alatt a jelenlevők 800 dollár adományt gyűjtöttek a kollégiumnak.

Szép volt és feledhetetlen a püspök newyorki bucsuzása is. Elindulása előtti estén, március 24-én 200 terítékes bucsuban-kettét rendeztek tiszteletére barátai az Union Hallban, melyen megjelent a környékbeli magyarság egyházi és világi részéről, felekezeti különbség nélkül. Az ünnepi szónok Konta Sándor nagynevű honfitársuk volt, ki többek között ezeket mondta:

— „Őn püspök ur históriát csinált, megszerezte Magyarországot reputációját Amerikában. Ha Ön nem lett volna, ma nem lehetnének büszkék arra, hogy magyarok vagyunk. Mondja meg, ha visszatér hazánkba, — hogy mi, amerikai magyarok hisszük, hogy az anyaország, mely ezer év óta annyi próbáltatást kiállott: túléli a trianoni békét is és megépül romjaiból.”

Blau bíró, Sebestyén Endre esperes, dr. Nánássy Lajos, Takaró Géza, Harsányi László, Korocz Géza, Daróczy Sándor és Hamborszky Gyula ref. lelkészen kívül még számosan beszéltek és ünnepelték a püspököt s véle a debreceni kollégiumot, míg végre a tószmes-

ter, Berkó Géza, az Amerikai Magyar Népszava szerkesztője, magát a püspököt hívta fel szólasra. A püspök tiszteletére az egész társaság felállott s hangos éljennel tüntették melette. A püspök utolsó beszédét ez alkalmalmonddotta el:

— „Mint királyt ünnepelnek, mint testvért szeretnek — mondotta — s most minden szépet és jót itt kell hagynia. Mindent elfelejt, ami tövis volt, s ami fájt a lelkének, de nem felejté el azt, ami világhossz, ami jó, ami szeretet és áldás volt az útjában. Az emberi nagyság nem mindig a szeretet magaslatain jár, de

ő azt hiszi, hogy hasznos munkát végzett, mert ő az igazság útját járta, a tövisek között is, az ő igazsága a szeretet volt, a szeretet pedig maga az Isten

Majd elérzékenyedve veszbucsut az ünneplőktől s kéri őket, hogy imáikkal kísérjék útját s ne feledkezzenek meg arról az intézményről, melynek léteérdeke egyenlő a magyar nemzeti kultúra léteérdekeivel.

A püspök másnap, március 25-én még viszontlátta tisztelőit a hajó állomásánál. Számosan kimentek az induláshoz, hogy még egyszer kezet szoríthassanak a püspökkel. A hajó szép lassan és méltóságteljesen indulni kezdett s a nézőtérben még kattogott a mozgófénykép felvevő készülék, mely a bucsuzó debreceni püspököt és Baja Mihályt örökítette meg, amint könnyes szemmel zsebkendőt lengetve integetnek bucsut az amerikai magyaroknak.

Az amerikai küldetés teljesítése.

A püspök a múlt évi október 24-én érkezett Amerikába, fiával Lászlóval, ki mint angol tolmács és levelező végzett fáradságos és szép munkát atyja mellett és Baja Mihály debreceni lelkészszel. Karácsonyig az előkészítés munkáival voltak elfoglalva s dec. 16-ára esik a püspök és utitársainak látogatása Coolidge elnöknel, a Fehér Háznál. Az elnök szívesen fogadta és figyelemmel hallgatta a hozzáintézet beszédet, melyre szeretetre méltó választ adott.

A Karácsonyt Clevelandban töltötték Csutoros Elek west clevelandi lelkésznel, mint kedves vendégek s a karácsonyi isteni tiszteletet maga a püspök végezte, míg Baja Mihály Ellyriában volt legátus, hová december 28-ára maga a püspök is kiutazott s a tulajdonképpeni gyűjtés itt kezdődött meg a református egyházak körében.

Innen újra újra Clevelandba s Ohio és Pennsylvánia többi városaiba mentek, majd Chicago és többi nagy városok követtek, még február végére újból visszatérnek Newyorkba s a környékbeli államok magyar lakta városait látogatják meg, mindenütt predikálva és szólva a szeretet igéit.

A püspök 48 különböző városban fordult meg utitársával s mintegy 400 beszédet tartott, részint magyarul, részint angolul. Predikált több előkelő angol templomban s egy ízben,

január 16-án Amerika legelőkelőbb társadalma előtt beszélt Springfielden, a Lincoln Abraham sirjánál. A püspök magával hozta a Lincoln sirjáról neki adott babélevelet s a Lincoln házából egy kis szilánkot a bibliájában.

A püspököt hazaérkezése után

A püspök az amerikai utról.

Baltazár Dezső püspök utjánakeredményéről és benyomásairól az Egyetértés munkatársának a következőket volt szíves elmondani:

— A második amerikai utunk ugy erkölcsi, mint anyagi tekintetben eredményesebb az első amerikai utnál. Az általános gazdasági pangás, az elnök választással rendszerint járó bizonytalanság, az amerikai társadalom elfásultsága és kimerülése az évek óta reáözönlő gyűjtési akciók terén, és az amerikai magyar reformátusok között a tiffini egyezmény nyomán keletkezett viszály és kedvtelenség: a mi gyűjtésünk számára is kedvezőtlen helyzetet teremtett, melynek hátrányait leküzdeni minden fizikai, szellemi és erkölcsi erőket igénybevevő munka volt. A politikai ellentétek kieleződése is kedvezőtlenül hatott.

1922-óta az ébredő magyarság is kifejlődött az amerikai magyarság bizonyos köreiből s ez az irányzat itt is szakítva a liberálisizmus és demokrácia szellemével vagy hidegen nézte a missziókat vagy titokban és nyíltan is ellene cselekedett és megálálta fegyvertársát a kommunisták vagy ahogy Amerika nevezi, a boisevisták táborában.

Ezzel a két fronttal kellett nekünk megküzdeni. Illesse hála és köszönet az amerikai társadalom józan középutat követő, komoly és tisztességes részét, hogy sem a szélső jobb, sem a szélső bal felé nem hajolva, segítő kezét állandóan foglalkoztatta a misszióknak körül.

— Mostani utunkat az első felé erkölcsi és anyagi jelentőségben messze emeli az, hogy

a kollégium támogatásának ügyét a jövőre állandósítani lehetett és be lehetett vinni úgy az amerikai angol protestáns körök legelőkelőbb rétegébe, mint szervesen kapcsolni bele az amerikai magyar zsidóság-nak egy olyan segítő akció-

többen keresték fel lakásán, így dr. Márk Endre, egyházközségi ügyész, dr. szentpéteri Kun Béla egyetemi tanár, dr. Juhász Nagy Sándor egyházi főjegyző, gróf Degenfeld József egyházközségi főgondnok, Nagy József református főgondnok és még számosan.

jába, amelynek célja mindazokat a hazai iskolákat támogatni, amelyek a Magyar országot naggyátévő szabad elvű magyar nemzeti szellem zászlója alatt viszik előre a magyar kultúra ügyét.

Legnagyobb jelentőségű azonban az amerikai magyar társadalom felekezeti határvonalakon felül álló ama szervezkedése, amely egy egész Amerikára kiható szövetséget hoz létre a kollégium segítése végett. A szövetségnek első megalakult tagja:

a newyorki „Baltazár Baráti Kör” csak egy maga 1000 dollár évi támogatást biztosított,

ami 10% mellett 10.000 dollár tőkének felel meg. Ezen kívül ugy egyesek, mint testületek kötelezték magukat vagy egyszersmindenkori vagy évi járulékok fizetésére és pedig vagy bizonyos éveikig vagy örökösén. Hogy pedig ezek a kötelezések mit érnek, azt láttuk az első missziói uttal kapcsolatban tett ígéretekéből. A beváltásuk legalább kétszer annyi összeget tett ki, mint amennyire az ígért szövegezt.

— Mindezeket számba véve és a legpesszimistábbban vagy is legalsó hangon számítva, 40 ezer (Negyvenezer) dollárra tehető a második amerikai utunk anyagi eredménye. Amiből a misszió készpénz bevétele ezidőszert 18.340 dollár.

— Ezidőszert tehát mindazoknak az igényeknek, amelyek a szoros értelemben vett kollégiumi cél körén kívül az első ut eredményéből segítve lettek, bizonyos ideig várni kell. Reméljük nem sokáig, mert a közel jövőben nagyobb amerikai összegek lesznek esedékesek.

— Hálával és csodálattal emlékezem meg azokról az amerikai testvéreimről, akik fáradságukat, idejüket, áldozataikat nem kimélve buzgólkodtak és buzgólkodnak misszióknak sikere körül és hálával minden kisebb nagyobb segítő kézről. De mindennek felett Istenről, akinek kegyelme előmenetelt adott.

Színlelőadások április 3-án és 4-én a Dóczy-intézetben.

A Dóczy-intézet leányközépiskolájának „Gyóni” önképzőköré április 3-án és 4-én délután 6 órakor az intézet dísztermében műkedvelő előadást rendez, amelyen a leányközépiskola 8-ik osztályának növendékei a magyar drámairodalom egyik értékes alkotását, Csiky Gergely Nagymamáját hozzák színre.

A művészi értékkel bíró előadás fényes sikerének biztosságaként megemlítjük, hogy a szereplőket a

Csokonai színház nagy népszerűségnek örvendő művésznője: Halassy Mariska tanította be nagy szorgalommal. Mint érdekességet említjük meg, hogy a darab férfi szereplőit a 8-ik osztály leány növendékei fogják alakítani.

Az előadás jövedelméből a 8-ik osztály növendékei egy teljes urvasora készlettel fogják megajándékozni az intézetet, mielőtt kiérnének az igazi iskolába, az életbe.

HIREK

Naplirend:

Április 3., péntek. Protestáns: Keresztély, római katolikus: Fájdalmas Szűz, görög katolikus: Nikéta apostol. Napkelte 5 óra 36 perc, napnyugtá 6 óra 32 perc.

Hítvédelmi szakosztályi gyűlés. Ma délután 6 órakor a kollégium dísztermében Erdy János gazd. ak. tanár előadást tart „A keresztyén hit és a természeti törvényszerűség” címmel. Ez a komoly kérdés sok embert foglalkoztat mostanában. Nagyon kedvező alkalom lesz minden keresztyén férfin és nő számára ez az előadás, hogy bele pillantson a mélyeséges titoknak tetsző kérdésbe.

Izraelita istentiszteletek a Deák Ferenc-utcai templomban: Pénteken este egyegyed hét, szombaton reggel 7, Muszaf-ima hit-szónoklattal fél 11, délután fél 4 és este 7 órakor. Hétköznapokon reggel fél 7, este fél 7 órakor. A Kápolnási-utcai templomban szombaton reggel fél 8, Mincho-ima hit-szónoklattal délután 4 órakor. Az elnökség.

A városi muzeum statisztikája. Pár nappal ezelőtt részletes tudósítást hoztunk a városi muzeum múlt évi gyarapodásáról. A muzeum statisztikáját tegnap terjesztette be Zoitai Lajos muzeumi igazgató a városi tanácsnak. Ennek egyik példányát a kultuszminiszterhez terjeszti fel a tanács, a másikat a törvényhatósági közgyűlésnek fogják bemutatni. A jelentés a muzeum számára nyomtatásban is meg fog jelenni.

Jönnék: Dante pokla és a Tizparancsolat!

Megjelent az új kiadású Jókai-sorozat első csoportja. Debrecen város törvényhatósági bizottságának Jókai Mór születésének századik évfordulója napján megtartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy nemsokára kiadandó Jókai M. összes munkáit két sorozatban megrendeli a Közművelődési Könyvtár számára. Az új kiadású Jókai sorozat első csoportja, mely 10 kötetből áll, néhány napja hagyta el a sajtót. A kötetek vörös vászon kötéssel, arany nyomással vannak ellátva és számszerint 50 kötetből fognak állni, Jókai kiválóbb műveit tartalmazva. Az egész sorozat 5 millió koronába kerül, míg kötetenként 100 ezer koronába. Dr. Zsigmond Ferenc, kit a közgyűlés Jókai élete debreceni vonatkozásának megírására kért fel, a munkát megkezdte és az valószínűleg az ősz folyamán kiadható lesz.

Iroda felszereléseit szerezzé be Méliusznál.

A gazdasági népiskola kiállítása. A második számú gazdasági népiskola pár hónappal ezelőtt fehérruha varró tanfolyamot nyitott és az itt készült munkákat e hó 4-én és 5-én fogják az iskola termében kiállítani. A kiállításon bizonyára szép számú közönség fog megjelenni; részt vesz a megnyitáson dr. Csűrös Ferenc közművelődési tanácsnok is.

Értesítés. Értesítjük vízfogyasztó közönségünket, hogy f. hó 3-án d. e. 10—12 óráig a hálózatunkon eszékölendő munkálatok miatt a Piac-utca páros oldalán (Csapó-u. —Szent Anna-u.-ig) nem lesz vízszolgáltatás. Világítási vállalat.

Külföldi diszlelvapírok minden színben és minőségben Méliusznál.

Jönnék: Dante pokla és a Tizparancsolat!

Debrecenben a munkanélküliség még mindig nő.

Ötvenezer koronás napszám ellenére sem kap munkát a dolgozni akaró munkás.

A mai gazdasági viszonyok mellett a munkanélküliség Debrecenben is tetemes arányban nő, épúgy, mint másutt, hol nincs pénz, nincs vállalkozás és így nincs munkaalkalom sem. Sokan vannak ma, kik önhibájukon kívül semmittevésével kénytelenek napokon, heteken keresztül nyomorgniok, keservesen kinlódva, aggódva gondolni arra, hogy a mindennapi kenyerét meg tudják keresni. Az élet standard-jét pedig mégis muszály biztosítani agyoncsigázott életüknek. Az iparosok és ipari munkások a piacon a faszorban tétlenül ácsorognak, várva a jó szeren-

csét százával.

A városi munkaközvetítő hivatal udvarán kora reggeltől késő délutánig százával tolongnak és várják a jelentkezést. Rendkívül sok a faluról beözönlő munkanélküli is, kik napi 50 ezer koronáért is szívesen dolgoznának, de hiába. Nincs pénz és az emberek kevés pénzüket nem adják ki, várva jobb napok elérését. A munkanélküliség különösen az építőiparban nagy, de valószínű, hogy ebben az irányban rövidesen több munkaalkalom lesz a városban, amennyiben maga Debrecen városa kezdi meg az építkezést.

Ügyvédi hír: Dr. Szilágyi Dénes volt kir. törvényszéki jegyző, okleveles gazda, ügyvédi irodáját Piac-u. 19. sz. alatt megnyitotta.

Irodafelszerelési különlegességek legolesóbban Méliusznál szerephetők be.

A Magyar Mérnökök és Építészek Nemzeti Szövetsége debreceni osztálya április hó 5-én, vasárnap, délután fél 11 órakor a városháza nagytermében II. évi rendes közgyűlést tartja, amelynek tárgysorozata a következő: 1. Elnöki megnyitó és 2. jegyzőkönyvhiteltesítő felkérése. 2. Meskó Kálmán kir. műszaki tanácsos: Debrecen sz. kir. város szennyvíztisztító telepének ismertetése. 3. Működési jelentés az 1924. évről. 4. Működő bizottság létszámának újból való megállapítása és három működő bizottsági tag (1925—1927. évekre) választása. 5. Indítványok.

A Nyugat április 1-i száma a következő gazdag tartalommal jelent meg: Kosztolányi Dezső: Shakespeare „Téli regé”-jéből. Bonkáló Sándor: Az orosz meszszianizmus. Kernách Ilona: A penitencia (Jelenet). Kis anthológia: Új költők verseiből. Schöpfung Aladár, Lengyel Menyhért, Fenyő Miksa és Füst Milán színházi cikkei. Marsovszky Miklós: Képzőművészeti krónikája. Móricz Zsigmond: Jótékonyság (Novella). Figyelő-rovat irodalmi aktualításokról. A szám ára 30,000 K. Negyedévi előfizetés 120,000 K. Andrassy-ut 6.

Czleti könyvek legnagyobb választékban Méliusznál.

Az időjárás. A Meteorológiai Intézet jelentése szerint hazánkban derült, száraz idő uralkodott, a hőmérséklet tovább emelkedett és nappal elérte a 15 fok C-t, maximuma 20 fok volt Kecskeméten. Éjszaka még hűvös idő és itt-ott gyenge éjjeli fagy is volt. Időprognózis: Lényegesen hőváltozás nem várható.

Iroszer és irodafelszerelések legnagyobb választékban a Méliusznál.

Jönnék: Dante pokla és a Tizparancsolat!

SPORT

Sulyemelő rekordkísérlet a DTE vasárnapi birkozóversenyén.

Brassay Károly, a DTE kitudó sulyemelője, az MBBOSZ. keleti kerületének bejelentette, hogy a magyar sulyemelőrekordokat meg akarja javítani és ezért egyik birkozóverseny keretében megfelelő bizottság előtt kéri a produkciók engedélyezését.

Bár abban a sulycsoportban, ahol testsulya szerint Brassay van, magyar sulyemelőrekordokat sem a félkaru, sem a kétkaru emelésben nyilván nem tartották, Brassay az engedélyt megkapta, azonban eredmé-

nyei, amennyiben azok az eddig ismert eredményeket felülmúlják, legjobban is mint „legjobb országos eredmények” szerepelhetnek.

Brassay könnyűsúlyu sulyemelő. E sulycsoportban eddig Zólyomi Gyula érte el a legjobb eredményt. Két karral 110 kg-ot, jobbkarral 80 kilogrammot, balkarral 75 kg-ot emelt. Ugyancsak szép eredményei voltak Csillag Miklósnak, az MBBOSZ. jelenlegi főtikárának is, aki versenyen 105+75+70 kg-ot lökött.

Brassay nem egyedül fog a vasárnapi DTE versenyén sulyt emelni, mert Róna József, az MTK helysúlyu sulyemelője is összeméri erejét Brassayval.

A DTE meghívási birkozóversenye.

Vasárnap délután a Debreceni Torna Egylet tornatermében rendezi meghívási ifjúsági birkozó versenyt, melyre a rendező egyesület a múlt évi ifjúsági bajnokokat hívta meg. A DTE szerencsés kézzel fogta meg a verseny megrendezését, mert a múlt évi bajnokok mindegyike olyan képességű birkozó, akitől a debreceni versenyzők technikát és versenyrutint sajátíthatnak el.

Ezek a budapesti fiúk a legragyogóbb magyar birkozó stílusnak hivatalos művelői, akik a birkozást annak technikai szépségeért üzik s versenyeiket nem taktikázzák el, hanem minden másodpercet kihasználva, a legváltozatosabb akciókkal igyekeznek a győzelmet elérni.

A vasárnapi versenyre Zombory Odont MTK, Plaschek Pált Ganz, Férst Lászlót Törökvs, Fekete Konrádot MTK, Aranyi Lajost MTE, Fehér Károlyt MAV, Stieder Jenőt Testvériség, Fleischmann Jenőt Vasas és Wellisch Pált MTK hívták meg. A szép verseny keretében fogja az MBBOSZ. keleti kerülete Brassay Károly DTE és Róna József MTK közötti sulyemelő mérkőzést lebonyolítani.

A MASZ. keleti kerület legutóbbi közgyűlésén megállapította, hogy az idei mezei futó bajnokságot április 12-én, az atletikai gazdasz és lövés-kolai bajnokságokat május 31-én és június 1-én, míg a kerületi senior és ifjúsági bajnokságokat június hó 28—29-én rendezi meg.

Birkozás. Felhívom a DMTE, DVSC és DTE összes birkozóit, kik a vasárnapi országos bajnoki birkozó versenyen indulnak, hogy vasárnap délelőtt pont 11 órakor a DTE tornacsarnokában okvetlenül jelenjenek meg. Egyben utasítom a kijelölt összes birkozókat, hogy ifjúsági korhatárát igazoló bizonyítványát minden egyes versenyző hozza magával. Aki okmányait felmutatni nem tudja, az a versenyen nem indulhat. Steinfeld István, ker. elnök.

Az Országos Közegészségügyi Egyesület debreceni osztálya ma kezdi meg előadásorozatát. Az első előadó dr. Belák Sándor egyetemi tanár, aki a Hygiene eredményessége és haszna címmel tart előadást a Kereskedő Társulat dísztermében (Piac-utca 8.) este 6 órai kezdettel. Az érdeklődő közönség figyelmét fel hívjuk ezen tanuságos előadás meghallgatására. Nem tagokat is szívesen lát az elnökség.

KÖZGAZDASÁG.

A buza 7500, a rozs 5000 koronával drágult.

Budapest, április 2. A termény-tözsden ma barátságosabb hangulat és jobb irányzat érvényesült, mivel a csikagói tözsden a buza árának 8 centes emelkedését jelentették. Ennek hatása alatt a kereslet megélénkült, a buza ára 7500, a rozs 5000 koronával emelkedett. A készáru üzlet forgalomban mintegy 10 vaggon buza cserélt gazdát, amelyből azonban hivatalosan csak hat vaggon eladását jelentették be.

Hivatalos árak: Tiszavidéki buza 512.5—515, pestmegyei és fehérmegyei 78 kilogrammos 510—512.5, 78 kilogrammos tiszavidéki buza 522.5—525, rozs 460—465, takarmányárpa 340—360, sörárpa 450—470, köles 250—260, zab 385—395, tengeri 245—247.5, korpa 230—235 ezer korona Budapesten.

A korona 0.0072

Zürich, április 2. Páris 27.05, London 24.77, Newyork 518.50, Brüsszel 26.35, Milánó 21.35, Hollandia 206.62.50, Berlin 123 és héttizenhatod Bécs 0.0073, Szófia 3.77.50, Prága 15.35, Varsó 100, Budapest 0.0072, Bukarest 2.40, Belgrad 8.35.

Az aranykorona mai árfolyama a londoni aranyjegyzés alapján 14,632 7/8 papírkorona.

A kontremin fedező vásárlásaira javult a mai tözsde

Budapest, április 2. Az üzleti hét első napiban a kontremin eladások lemélyítették az árfolyamnívót, majdnem egészen az október hó 6-ki mély szintre. Erre a hírre az intervenció bizottság mai értekezletén elhatározta egyrészt, hogy a pénzügyminiszteri felszólítja a tözsde irányzatát javító intézkedések sűrűs megletéire, másrészt pedig a bankok az érdeklőrukhöz tartozó vállalatok részvényeinél megállítják az ártolymesést. Mindez pedig a kontremin fedezési vásárlásokra készítette. Ezek a vásárlások nemcsak érvényben tartották a tegnapi legmagasabb árfolyamot, hanem a legtöbb részvényenél még árnyereséget is tudtak felmutatni. A bécsi üzlettelenség híre azonban a vásárlás megállt, a vételkedvet pedig az a körülmény szüntette meg, hogy az intervenció bizottság csak igérte közbeletépést, de tényleg egyetlen vásárlást sem bonyolított le. Ezekre a vásárlásokra a tözsdei hivatalos idő elején nem is volt szükség, mert a kontremin vásárlásai maguk is szilárdabb irányzatot teremtettek.

Amikor ezek a vásárlások megszűntek, a spekuláció ismét eladást bonyolított le, amelyek az elért árnyereséget megemléstették. Végeredményben egyetlen volt a tözsde irányzata és azoknál a részvényeknél, melyeknél az árnyereség egvrésze fennmaradt, ez csak lényegtelen eltulodást mutat a tegnapi árhoz képest.

Az utótözsden eleinte úgy látszott, hogy a jobb vélemény kerekedett felül és a vásárlások a részvények árfolyamnívóját újból a mai legmagasabb szintre emeli. Ez a jobb vélemény azonban csak az egyes papírokkal szemben mutatkozott, de a részvények többsége újból csak alacsonyabb árfolyamon volt elhelyezhető. A szénpapírok, a vezető bankértékek és a nehéz vasipari értékek voltak azok csupán, amelyeknél a jobb hangulat kifejezésre jutott árfolyamalakulásban is.

A ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak 2300 darab sertést. Eladtak elősúlyban kilogrammonként könnyűvű sertést 14—16,000, középest 18—19,000, nehéz sertést 19—19,500 koronáért. A vásár irányzata igen lanyha volt.

A TÁLTOSFIU.

— SZERZŐ —
Irtta: OLÁH GÁBOR.

LXXV.

A kis Bakó Laci előtt két hatalmas kapu nyílt meg egyszerre. Egyik komor, sötét; másik fényes, ragyogó. Egyik az Életé volt, másik az Álmodé. Mindakettő vonzotta magához; mindakettőn beakart lépni, egyszerre. De nem lehetett. Választania kellett.

És ő az Álmodé fényes kapuját választotta.

20.

Egy kis baleset.

Bakóné szerette volna, ha Pistából is tanult ember cseperedik; de az örökké szipogó legénynek nehezére esett az iskola, különösen a számotannal állt hadi lábán. Mikor betette a hatodik eleui ajtaját maga után, megkérdezte tőle az apja is:

— Na Pista, mi akarsz lenni? Fiákeres, vagy deak?

Pista szívott egy nagyot az orrán, balkeze fejét végighúzta a bajusza helyén, pislogott és nyilakozott:

— Szürszabó szeretnék lenni.

Gyerekebb korában látott valakin valami círa szűrt, anyyira belehabarodott, hogy megesküdött: vagy szürszabó lesz, vagy semmi. Ez az emiék bukkant föl most a lelkében. Mikor pályaválasztásról volt szó — és döntött.

Bakó csak esőváltta fejét, csak dűnyögött magában. Okosabbnak képzelte legelső gyermekét. De nem akarta kedvét szegni: hadd legyen szabó, ugys olyan egyszerű. A tut, cernát elbirja, de kemény lovakkal már nem tudna banni.

És a nagyreményű trónörökös elszegődött inasnak.

Bakó így okoskodott: van még két, sőt három fiam: ezekből faragok magamnak utódot. Laci nagy agyafejes kölyök. Miska eleven, nunt a esik, a fél-iker Jóska is kifejlődhetik még, mire bakra kerül. Nem vesztek semmit.

Csak hogy a kis Bakóné hallatlan szívósággal fektet neki álmai megvalósításának. Nem, a táltosfiut nem engedi parlagon veszni; a drágakövet ki kell csiszolni, hogy ragyogóbb, nemesebb legyen. Lacinak a sorsa más csillagba van írva, mint a többié.

Kiverekedte, hogy fölvevették fiát a kollégiumba. Ugy gondolta, abban a hatalmas iskolában a tudományt is nagyobb eséberrel öntik a diákok fejébe.

Laci előtt új világ nyílt meg. Anyja boldog volt. Apja káronkodott.

A rettenetes ember idejét és gondját más kötötte le ekkoriban. A város tulsó szélén, azon az utcán, ahol István bátyja lakott, egy becsületesebb képű nádas ház volt eladó. A kutyá mindenét, ezt meg kell venni, ha fene fenét eszik is. Nagy Gábor örökségéből még mindig volt annyi, hogy fedezhette belőle a vételárát. Belevágott, megkötötte a szerződést, kiolvasta a kétezer pengőt, és egy tavaszi reggelen beköltözött új lakásába.

Itt már téresebb az udvar, több a lakószoba, van elég nagy istálló. Elöl is kapu, hátul is bejárat, kut az udvaron kettő: gémes, és „szivárványos”. Epen a hátulsó kapun bámul befelé az a nagy vitorlás szélmalom, amelytől Ács Zsuzsika ugy borzongott leány korában. A Bakó Istvánék háza negyedik hozzá; át lehet az udvar hátuljáról kiáltani.

Ez az új elhelyezkedés jó időre lekötötte a Bakó Mihály figyelmét is, erejét is. Nagy hévvel-lobbal vetette magát az új tanya rendbehozására, szebbé tételére. Zsuzsika is vidámban zengedezte reggelenként az ő zsoltárokat, mert itt már nem zubbogott be a küszöbön a víz, ha hirtelen zápor kerekedett. A leányok is folcseperedtek, Erzsébet meg Mari már másnál szolgál; hadd izleljék meg az idegen kenyeret, ugy lesz belőlük magyar asszony. Lányoknak a szolgálat az igazi iskolájuk, ott tanulnak meg engedelmességni és számitani.

Bakó Mihály lelkében lenyomta a felőriásodó rémet az új gondok és tervek ráomoló hegye. Beteges képzelődése egyidőre elnénült; hiába is suttogott volna borzongató dolgokat: nem hallgatott reá. A munka hajrája áldás volt megszakadt életére; nem engedte magára eszmélni. Mióta István bátyját is talpra állította, szentül hitte, hogy nincs nála nemesebb és jobb embere a világnak.

Bakó Laci ebben az időben jutott nagy sorsának, elhivatásának tudatára.

Most értette meg, micsoda reménységet fűzött életéhez édes anyja. Most tudta meg, hogy ő „táltosfiu”-nak született. Ugy érezte, csillag ég a homlokán, amely emberföltötti emberré emeli.

Különös ábrándok usztak át lelkén; aranyos csolnakok, bíbor vitorlás gályák a nagy vizeken, amelyek hulláma a halhatatlanság partjait inossa.

(Folytatjuk.)

Hirdetmény.

Nyirábrány község vasuti állomás melletti vendéglőmet f. hó 5-én, délelőtt 10 órakor árverés útján bérebe adom. A vendéglőt magában foglaló épület 3 ivóhelyiségből, 2 lakószobából, konyhából és kamrából áll. Van megfelelő pince, nagy istálló, kocsiszín, sertés és baromfiól, árnyékszék. Árverést a helyszínen tartom meg, hol az árverési feltételek meg tudhatók. Árverelni szándékozók hozzak magukkal saját magukra és feleségükre vonatkozó legújabb keletű erkölcsi bizonyítványt.

Nyirábrányban, 1925. évi április hó 1-én.

Hegedűs Béla,
községi főjegyző.

Egész magyar honban

Hire jár már annak:

Nincs a kerek földön

Párja FEUERMANN-nak

Bőröndöt, retikült,

Vagy utikazettát,

Mindent legolcsóbban

És a legjobbat ad.

PIAC-UTCA 44. SZ.

A szerkesztésért felelős:
POSCH DEZSŐ.

MANDEL JOZSEF

kárpitos, Miklós ucca 31. sz.

Hencserek, diványok raktáron. Megrendeléseket, javításokat olcsón vállal.

M. NAGY MIHALY

kalapos mester. — Női- és férfi kalpok nagy raktára.

Debrecen, Csapó ucca 17.

(Szinházi átjáró) — Telefon 10-38.

Alakítások pontosan eszközöltetnek. — Új női szalmakalapok 60,000 koronától.

A

Baksör

csapolást a

Sambrinus

már megkezdte.

Bérrautók legolcsóbban

Vértessy Jánosnál.

Telefon éjjel-nappal: 1042.

Autogén hegesztés, minden gépjavítás, Miklós ucca 53. szám. (Lakás Arany János ucca 24. sz.)

Ruhafestésben, tisztításban és mosásban

utólérhetetlen

Biró Arany Bika, mozi-bejárat

Értékesebb ruhákat felelősséggel vállal

Kész hencserek, diványok, matracok és paplanok legjobb kivitelben jutányos árban kaphatók

Erdős Sándor

kárpitos és paplanos,
Simonffy ucca 13. szám.

Megrendelést és javítást elfogadok.

VÉGH DEZSŐ

SZOBAFESTŐ és MAZOLÓ

Elvállal: portálék, üzletberendezések festését, szobafestést, épület- és butor estét, mindennemű fautáztatot természetesen. —

Szolid munka! Olcsó árak!

Lakás: Debrecen, Csemete u. 21.

Műhely: Útmalom ucca 9. szám.

VÁGOTT ÉS HASÁB

TÜZIFA

legolcsóbban Péterfia-ucca 52. sz. alatt.

25 kg.-tól házhoz szállítjuk.

I.r. porosz szén házhoz szállítva 90,000 és 100,000 K.

Sürgösen eladó

két garnitúra
magánjáró cséplő

Tanulókat felvesz:

Vértessy János

Miklós ucca 53. sz. — Telefon 10-42.

Lapkihordót

felvesszünk az

EGYETERTÉS

kiadóhivatalában, Kossuth u. 2.

MEGJELENT!

SZATHMÁRY ZOLTÁN

A DEBRECENI SZINHÁZ TÖRTÉNETE.

K A P H A T Ó:

„MÉLIUSZ”
KÖNYVKERESKEDÉSBE

Pálinkafőző üstök Holzmann rézművesnél

Debrecen, Kossuth ucca 11. szám.

SOMOSSY LÁSZLÓ DEBRECZEN

Klitemplombazár. — Hajdumegye szállítója.

AJÁNLJA:

100 százalékos tiszta gyapju
kitűnő minőségű férfi- és női-

RUHAKELMÉIT.

OLCSÓ GYARI ÁRAK. ÓRIÁSI VÁLASZTÉK

APROHIRDETESEK

Debreczen és az egész Tiszántul közönsége olvassa

az ön apróhirdetését 8000 koronáért, amelyet felad a Debreczen, Debreczeni Függellen Újság, Egyetértés, Hajdubida vagy a Tiszántuli Hírlap kiadchivatalában és a Csáthy-lelé könyvkereskedésben (Piac ucca).

Öt újságban jelenik meg a feladott 10 szavas alkalmi hirdetés, ha a lent sorolt lapok bármelyikében befizeti a 8000 koronát, minden további szó 800 korona. — Vastagabb betűvel szedett apróhirdetés, levelezés és kereskedelmi apróhirdetés díja duplán számítatik.

Házasság

Fiatal
asszonykát ki segítene ki kisebb pénzüsszeggel. „Barátság” jellegére Egyetértéshez. 2751

Felsőéves
orvostan hallgató sétatátnert keres. „Jön a tavasz” jellegére Hajdubida. H812

Fiatal
uri ember vasárnap délutánokra csinos kiránduló partnert keres. „Nem bánja meg” jellegére levelet a Debreczen kiadóba kérek. T1017

Intelligenter
Junger Mann sucht für die Sonntag nachmittage hübsche ausflugpartnerin. — Briefe unter Dauernde Freundschaft in die Redaktion der Debreczen erbéten. T1018

Jogvégtett,
gazdasághoz értő fiatal ember benősülné oly családba, ki öt 500 holdas birtok kivételével segítené. Dr. Lovag Ferenc, Debreczen Post-restante. T1023

Ajánlat

Bor,
saját termelés, az ismert minőségű bakáros csak 16.000. Literenként kapható mindennap. Pórszlay ut 53. 2746

Jó
házikoszt heti 100.000 koronáért kapható 15—20 ember részére khoradásra is. Cim a kiadóban. 2747

Mosni
vasalni és takarítani ajánlok. Cim a kiadóhivatalban. 2755

„B-listás”
óvónő, háztartásban is jártas, gyermek mellé ajánlkozik. Vidkre is emenne. Cim Egyetértésnél. 2756

10—15 millió
kölcson ellenében egy két szobás, konyhás lakást adok. Cim Egyetértésnél. 2757

Tartós
férfi-, női cipők 280 ezer koronától 380 ezer koronáig, legszebb kivitelben kaphatók Almássynál, Kossuth 13. 2700

Műhelynek
vagy raktárnak alkalmas nagy pinchehelyiség kiadó. Kossuth 60., keresztút. 2701

Téglát
legelőnyösebben Hortobágy Téglagyár Rt.-nél lehet. Szent Anna 11. szám. T923

Zongorát
sürgösen berbe keresek. Cim az Egyetértés szerkesztőségében este 6-tól

Gyorsírást
tanítók kezdőknek és haladóknak. Cim Kossuth u. 37. 4. a. t. 2695

500 holdas
tanyásbirtok Hajdusámson határában haszonbérbe adó. Bővebbet: Deák Ferenc ucca 6., ügyvédi irodában. F757

Kettő
főutcai, csinos uccal butorozott szoba konyhasználattal kiadó. Cim a kiadóban. F784

500 holdas
tanyásbirtok Hajdusámson határában haszonbérbe adó. Bővebbet: Deák Ferenc ucca 6., ügyvédi irodában. F758

14 ezer
korona 1 liter kitűnő fajbor: Révy, Hatvan-ucca végén. T959

15.000 kor.
kóser sel pészách koki bor, Széchenyi u. 25., Weisznál. F770

Különbejárátú
butorozott szoba kiadó Hatvan u. 70. F773

Árverési hirdemény.
Uföld, Diószegi ut melletti 13 hold 1:35 négyszögű területű föld az 1925 április 4-én délután 4 órakor Tervev Tamás és dr. Kovács Béla ügyvédek, Piac u. 73. sz. alatti Irodájában megtartandó árverésen a legtöbbet igényelőnek használatra adatik. Árverési feltételek ugyanott megtudhatók. H804

Szobafestést,
mázolást, új mintákkal jutányosan vállal Kelemen, Kocsai 6. F78

Közponon
2 szoba, előszoba konyha átadó Cim a kiadóban. F782

Elepen
165 kat. hold prima fekete föld 2 tanyával berbeadó. Simonyi ut 46-b. sz. H808

Különbejárátú
két butorozott uccai szoba kiadó. Püspöki palota. I. emelet 22. H810

Poloskairást
vállalok helyben és vidéken a legelőnyösebb árakkal. Szűcsné, Baross ucca 1. H811

Uccal
erkélyes butorozott szoba főhelyen, irodának is alkalmas, kiadó. Cim a kiadóban. T1010

Szenzáció újítás.
Aki a Pesti Hírlap, Az Újság, Világ, Budapesti Hírlap lejárta előfizetését hiriapirodában újítja meg, előfizetését postadij mentesen közvetítjük és a lapot vonatkozás után házhöz kézbesítjük. — Frank újságbolt, Király u. 2. sz. Telefon 93. T1013

Demejon
(kosárúveg) husvétra minden nagyságban és minőségben olcsón kapható Rothmannál. — Csapó u. 19. T1014

Tavaszi ruhákat kifogástalanul fest, mos, tisztít

TELEFON
323.

HRABÉCZY
SZÉCHENYI-UTCZA 18.

L. alá: enat,
azonnali beköltözésre, olcsón átadom. Szoba, konyha, spájz, nagy pince. Tetses berendezéssel, esetleg anélkül. Értekezni Széchenyi u. 16. Keresztút. F783

Kereslet

Kóser
vendéglőst keres a Konyári Sóstó fürdőigazgatóság. 2814

Társat
keresek jó forgalmu trafik üzletemhez. Cim a kiadóban. 2748

10 milliót
keresek heti kosztakmatra. Ingatlan fedezet. Cim Egyetértésbe. 2750

Teherautót
vennék jókarban, 3—4 tonnást. Bárány, Timár u. 13., deben. 2754

Arany János ucca 22.
Gomblyakozó és jobb varróeszközök felvételnek. 2731

Kereskedő,
fűszerengró és termény szakmérttel, jó referenciakkal raktárnoki, üzletvezetői vagy más bizalmi állást keres. — Szives megkeresést — „Munkaszerető” jellegére az Egyetértés kiadó-jába kér. 2737

Teniszrakettet,
kevésbé használtat megvételre keresek. Egyetértés kiadóhivata. 2745

Géplakatos
tanuló felvétetik Arany János ucca 37. Ehrenreich Sámuel. F619

Tanulót
és kifutót íut felvesszünk Ulmann Részvényár-saság. Piac u. 69. F777

Fehérnemű
varróndó, ki tökéletesen varr, házhöz keresek. Egyháztér 5., emelet jobbra. T1005

Megbízható
teljesen betanult szobalányt keresek azonnalra. Egyháztér 5., emelet jobbra. T1006

Kifutónak
menne megbízható négy polgárit vegett fu. — Cim a kiadóban. T1007

Ügyes
komolyabb fiatal embert üzletszerzőnek kereskedelmi irodába azonnali beépésre kerestetik. (Csak szakmabeli.) Ajánkozások személyesen reggel 8—9-ig, délután 1—2-ig. Cim a kiadóban. T1008

Borbélysegéd
azonnal beépésre felvétetik. Boczán, Hatvan ucca 2. F779

Elveszett
egy millió ötszáz ezer korona reggel 7 és 8 óra között Dégedfeld tértől a Nagytemplomig. Becsületes megtaláló a pénzt a Tűzoltólaktnyába Nagy Imre őrmesternek szolgáltatás. T1019

Gyermekszertető
mindenes leány kis családnak felvétetik. Homok ucca 121. T786

Dinnyés,
szőlőszakmányos lakással felvétetik. Sziv u. 18. szám. H807

Kertész
keresek kertünk rendezésére. Simonyi ut 36-b. H809

IRODAI
munkában jártas nő állást keres. Cim a Tiszántulnál. T1011

Veszek
egy vagon búzát azonnalra és 4000 téglát. Marx sütőde, Csapó u. 18. sz. T1012

Kisasszony,
német vagy magyar, két nagyobb gyermekhez felvétetik. Péterfia 31., keresztút. F776

Eladó
házbeköltözhető lakással. Homokkert, Bujdosó ucca 36. H802

Takarékotűzhely
diszes, jó karban levő, ezutazás miatt eladó. ozy. Petroné, Király ucca 5. H805

Csillag ucca 75.
számu vínyanyki gátsal, vízvezetékkel, angol kiozzettel, nagy disznóállal eladott kis család háza olcsón eladó. Lakó nincs. Azonnal beköltözhető. F780

Szőlő,
900 öl, Bocska vasutállomás mellett Rákóczi kertben, gyümölcsfákkal eladó. Értekezhetni Pető László váltókezelővel Bocska kert. F781

30 darab
szőke manga ica tenyészkan Hajduszentgyörgy, eladó. — Vasutállomás helyben. Bővebbet Pajugyai Sándor számtartól. F785

Eladó
2 család méh (Zilzonkő) Nagynál, Darabos 40., ajtó 3. H806

Eladó
Hatvan uccal kerthen, Gyepusor 23. sz. 2706. Értekezni Vigkedvő M. ucca 19. T1009

Prima
kővér malac élve vagy kihalvata, felként is eladó. Erzsébet u. 54. T1015

Egy
világos cseresznye háló konyhaberendezés, divány, képek eladó. — Szent Anna u. 20. T1016

Eladó
Homokkert, Kiss Áron ucca 12. sz. ház azonnal beköltözhető 2 nagy szoba, konyha, pince és melléképületek. 1024

Teljes
fűszerberendezés részletekben is eladó. Hatvan ucca 55. 2703

Szőlővesző eladás.
özy. dr. Balkányi Miklósné nyirmartonfalvi szőlőtelepén mintegy 40.000 drb két éves gyökeres Ojasz Rízling és mintegy 30.000 drb két éves gyökeres Kövidinka szőlővesző kerül eladásra. Előjegyzni lehet, míg a készlet tartelefonon vagy levélben Balkányi Béla címén Nyirmartonfalva. Telefon 2. 2738

Eladó
fűszerberendezés részletekben is eladó. Hatvan ucca 55. 2703

Eladó
fűszerberendezés részletekben is eladó. Hatvan ucca 55. 2703

Eladó
fűszerberendezés részletekben is eladó. Hatvan ucca 55. 2703

Eladó
fűszerberendezés részletekben is eladó. Hatvan ucca 55. 2703

Eladó
fűszerberendezés részletekben is eladó. Hatvan ucca 55. 2703

Eladó
fűszerberendezés részletekben is eladó. Hatvan ucca 55. 2703

Bőrkeztük

minden szín- és kivitelben

Schön Sándor

keztük-, kőtszer- és orvosi műszerárában Debreczen, Piac u. 14. (Csapó u. sarok.)

SOÓS ANDRÁS

elsőrendű uri szabónál megérkeztek

a legszebb tavaszi szövet-
ujdonságok angol- és más
külföldi szövetben nagy választék

Keressk. és Iparkamara épület
Verhőczy ucca 2. szám.